

Päiväys/Datum

16.10.2024

Dnro/Dnr

TRAFICOM/319361/05.01.26.02/2022

Päätös vesiliikennelain (782/2019) mukaisessa kielto- ja rajoitusasiassa

Esitys

Esityksen tekijä

Osa alueen ranta- asukkaista

Esityksen pvm

21.6.2022

Esitys

Vesiskoottereiden ja yli viiden hevosvoiman tehoisten moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen kieltäminen Isolla Arajärvellä Vesilahden kunnassa ja Akaan kaupungissa.

Perustelut

Perusteena on vesiliikenteen turvallisuuden parantaminen ja luonnonsuojelu järvellä. Vesiskootterit ja isot moottoriveneet ovat aiheuttaneet olennaista meluhaittaa luonnolle. Lisäksi veneiden kova vauhti on aiheuttanut vaaratilanteita muille vesillä liikkujille.

Asian käsittely

Kuuluttaminen

Esityksestä on kuulutettu ja asiakirjat ovat olleet nähtävinä 24.7.–14.8.2024 välisen ajan Traficomien verkkosivuilla. Esityksen kuuluttamisesta on ilmoitettu 24.7.2024 Lempäälä-Vesilahden sanomat-nimisessä sanomalehdessä. Lisäksi esityksestä on yksityishenkilön muistutuksen johdosta ilmoitettu myös 31.7.2024 Akaan seutu- nimisessä sanomalehdessä.

Pyydetty lausunnot

Esityksestä on pyydetty lausuntoa Vesilahden kunnalta, Sisä-Suomen poliisilaitokselta ja Pirkanmaan ELY-keskukselta. Lisäksi esityksestä yksityishenkilön muistutuksen johdosta pyydetty lausuntoa myös Akaan kaupungilta.

Saadut lausunnot

Kaikki tahot, joilta lausuntoa on pyydetty, ovat toimittaneet lausuntonsa asiaan.

Akaan kaupunki kertoo lausunnossaan, että Iso Arajärvi on pieni järvi, jonka rannoilla on vapaa-ajan asutusta. Näin ollen vesiliikenne järvellä on vapaa-ajanviettoon liittyvää eikä asetettava kielto aiheuta kohtuutonta haittaa järvellä

liikkuville. Iso Arajärven vedenlaadun turvaaminen, kala- ja rapukannan kehittyminen sekä vesilintujen elinympäristön turvaaminen on hyviä ja riittäviä perusteita kiellon asettamiselle. Näillä perusteilla Akaan kaupunki pitää esitettyä vesiskoottereiden ja yli 5 hv tehoisten moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen kieltämisestä Iso Arajärvellä perusteltuna.

Vesilahden kunta toteaa lausunnossaan, että rajoitusesitys on linjassa muiden kunnan vesialueille asetettujen rajoitusten kanssa. Vesilahden kunnan alueella sijaitseville järville (esim. Suonojärvelle ja Iso Hyyhöselle) on määrätty vastaavanlaisia rajoituksia. Kunnalla on myös tiedossa joitain havaintoja esim. laulujoutsenista ja kuikista Iso Arajärveltä. Näillä perusteilla Vesilahden kunta puoltaa esitystä.

Sisä-Suomen poliisilaitoksen lausunnon mukaan esitetylle alueelle ei nopealla katsastuksella löytynyt poliisitehtäviä viime vuodelta. Tämä ei kuitenkaan poissulje tehtävien löytämisen mahdollisuutta laajemmalla ja tarkemmalla haulla kirjaamisteknisten monimuotoisuuksien, osoitteiden epätarkkuuksien ja tehtävälajien vuoksi. Lausunnon mukaan alueella on uimapaikkoja ja useita rantakiinteistöjä. Järvi on myös osittain kapea ja siten yhteentörmäämisen vaara on mahdollinen, mikäli ajonopeudet eivät ole maltillisia. Tehokkaiden moottoriveneiden ja vesiskoottereiden kieltäminen on perusteltua osittain kapean vesialueen ja kiinteistöjen rantarakenteiden turvaamiseksi, luonnonsuojelulliset näkökulmat huomioiden. Samoin myös sup- lautailijat, soutelijat ja uimarit ovat tämän kaltaisilla rajoituksilla paremmin turvattuja. Näillä perusteilla poliisilaitos puoltaa esitettyjä rajoituksia.

Pirkanmaan ELY-keskus toteaa lausunnossaan, että ELY-keskuksen paikkatietojen ja tiira.fi -palveluun tehtyjen havaintojen perusteella Isolla Arajärvellä ja sen lähirannoilla on viimevuotisia havaintoja mm. pesivistä telkistä, haapanoista, laulujoutsenista, kuikista, ja erittäin uhanalaisesta selkälökistä. Moottorikäyttöisistä vesikulkuneuvoista aiheutuva melu voi häiritä lintuja erityisesti pesimäaikaan 15.4.–31.7. Joutsenen, kuikan ja kaakkurin pesintä voi kestää jopa pitempään, elokuun loppuun saakka. Voimakas aallokko voi myös suoraan vahingoittaa vesilintujen pesiä. Edellä esitetyn perusteella ELY-keskus toteaa, että suurinopeuksista moottoriveneistä sekä vesiskoottereista voi olla haittaa luontoarvoille. Vesiliikenteen nopeuden rajoittaminen on tehokas keino vähentää näitä haittoja. ELY-keskus puoltaa rajoituksia näillä perusteilla.

Muistutukset ja muut lausunnot

Asiaan on saapunut 24 kirjallista muistutusta. Muistutuksissa on yleisesti sekä puollettu että vastustettu esitettyjä rajoituksia. Moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen kieltä tai moottoreiden koon rajaaminen niin, että ainoastaan alle viiden hevosvoimainen tehoiset moottorikäyttöiset vesikulkuneuvot sallittaisiin, vastustetaan yleisesti enemmän kuin vesiskootterikieltoa. Esitystä ainakin osittain vastustavia muistutuksia on saapunut yhteensä 9 ja puoltavia on saapunut yhteensä 15 kappaletta. Seuraavissa kappaleista tiivistetysti muistuttajien esiin tuomia asioita.

Esitystä vastustavissa muistutuksissa vedotaan muun muassa siihen, että esitetyt rajoitukset ovat ylimitoitettuja ja kohtuuttomia, koska vesiliikenne on vähäistä eikä häiritse asukkaita alueella. Häiriö- tai vaaratilanteita ei ole esiintynyt

lainkaan. Vesilinnusto ja kalakanta on lisääntynyt ja on elinvoimainen. Muistuttaja A:n mukaan uusina lajeina alueelle on ilmestynyt harmaahaikara ja sääksi. Muistuttaja B:n mielestä kalakanta on suhteellisen runsas ja rapukanta ainoastaan täplärapua, joka on vieraslaji. Järven ekologista tilaa ei siten voi kuvata niin haavoittuvaiseksi kuin esityksessä todetaan. Esityksessä mainittuja isoja moottoriveneitä järvellä on parin muistuttajan mielestä ainoastaan muutamia, eikä niiden käyttö siten voi häiritä alueen asukkaita. Esityksessä mainitut isot moottoriveneet ovat myös joidenkin mielestä 4-tahtisia ja hiljaisempia verrattuna 2-tahtisiin pienempiin moottoriveneisiin. Muistuttaja C:n mukaan isompia moottoriveneitä tarvitaan myös esim. hätätilanteissa, jos toista venettä on hinattava järven yli. Muistuttaja D:n mukaan isommat moottoriveneet ovat myös turvallisempia kuljettamaan monta ihmistä kerrallaan. Esityksen mukainen rantojen eroosio ei myöskään pidä paikkansa, muistuttaja E toteaa.

Vastustavien muistuttajien mukaan, vesillä liikkuminen on yleinen oikeus, jota ei voidaan rajoittaa kuin perustelluista syistä. Joidenkin muistuttajien mielestä vesiskootterit eivät kuitenkaan sovellu Iso Arajärvelle järven pienen koon vuoksi. Muistuttaja F mainitsee perusteena vesiskootterikiellon puoltamiselle, että vesiskoottereiden käyttö on tyypillisesti pitkäkestoista edestakaisin ajelua, joka häiritsee ranta-asukkaita. Joidenkin muiden muistuttajien mielestä tosin, vesiskootterien käyttö järvellä lienee ollut ainoastaan yksittäistapaus, joka joidenkin mielestä tapahtui vuonna 2022.

Ylämäen osakaskunnan muistutuksessa todetaan, että hakemuksessa on virheellisesti perusteltu moottorikulkuneuvojen häiritsevän kala- ja muodostuvaa rapukantaa. Ylämäen osakaskunta istuttaa vuosittain järveen siikaa sekä taloudellisen tilanteen mahdollistaessa virkistyskalastukseen kirjolohta. Järvessä on runsaasti ahventa sekä hyvä kanta särkikaloja ja haukea. Myös madetta on mahdollista saada saaliiksi. Iso Arajärvellä ollut alkuperäinen jokirapukanta on syrjäytynyt lähes olemattomiin järveen luvattomasti istutetun täpläravun vuoksi. Täplärapu on EU:ssa haitalliseksi säädetty vieraslaji. Iso Arajärvi on ihanteellinen ympäristö kivikkoisuuden ja kiinteäpohjaisuuden ansioista täpläravulle. Järvestä pyydetään runsaasti täplärapua vuosittain ja se on levinnyt järven alueelle laajasti. Iso Arajärvellä on havaittu useita kuikkia ja niiden pesintä on myös onnistunut. Viimeiset onnistuneet pesintähavainnot vuodelta 2024. Yksittäisiä selkälökkipariskuntia järvellä on, tukkakoskelopoikueita ja satunnaisesti joutsenia. Järven karu luonne ei suosi kaislikoissa pesijöitä ja runsas kesäasutus haittaa lintujen pesintää.

Esitystä puoltavissa muistutuksissa tuetaan yleisesti esitettyjä perusteita rajoituksille. Yleisesti todetaan muun muassa, ettei moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen käyttäminen ole tarpeen järvellä liikkumiseksi, koska järvi on niin pieni. Moottorikäyttöiset vesikulkuneuvot häiritsevät luontoa ja alueen virkistyskäyttöä turhaan eikä siten sovi tämän kaltaiselle pienelle järvelle. Lisäksi puolletaan esittäjän mielipidettä siitä, että alueen luonto on herkkä ja haavoittuvainen ja vaatii siten suojelua.

Muistuttaja G:n mielestä esityksen perustelut pitävät erittäin hyvin paikkansa koska Iso-Arajärvi on Vesilahden ja Akaan arvokkain karu erämaajärvi. Rajoitukset ovat hänen mielestään perusteltuja ja todella välttämättömiä. Hänen mielestään kenenkään oikeuksia järven virkistyskäyttöön ei loukata sillä, että jatkossa kaikki käyttää järvellä vain soutuveneitä ja esim. pieniä sähkömoottoreita.

Muistuttaja H:n mielestä perustelut rajoitusten määräämiselle pohjautuvat Ison Arajärven luonnonsuojeluun ja eläinkannan turvaamiseen vielä tulevillekin sukupolville.

Muistuttaja I toteaa, että vesiskootterit ja moottoriveneet aiheuttavat merkittävää melu- ja vesistösaastetta, mikä vaikuttaa negatiivisesti järven ekosysteemiin ja paikalliseen eläimistöön. Iso-Arajärvi on kirkasvetinen ja sen happitilanne on hyvä, mikä tekee siitä erityisen herkän saasteille. Muistuttaja J:n mukaan vesialue on niin pieni, että siellä pärjää hyvin pienellä sähkömoottorikäyttöisellä vesikulkuneuvolla. Muutaman muistuttajan mielestä kaikki polttomoottorit tulisi kieltää, koska järvelle pärjää hyvin sähkömoottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla. Muistuttaja K:n mielestä pelkän sähkömoottoreiden salliminen ei rajoittaisi kohtuuttomasti vesilläliikkujia, koska muita moottorityyppejä ei tarvita alueella.

Muistuttaja L kertoo, että hänen vapaa-ajan asuntonsa sijaitsee järven kapeimmassa kohdassa ja nopeasti ajavat moottorikäyttöiset vesikulkuneuvot ohittavat hänen rantansa läheltä pääsääntöisesti hiljentämättä vauhtiaan. Tämä johtaa siihen, että iskeytyessään rantaan aallokko sotkee rantaveden uimakelvottomaksi joksikin aikaa, mikä on lastenkin kannalta ikävää. Hänen mielestään näin pienelle järvelle isot veneet ja skootterit ovat täysin ylimitoitettuja laitteita, jotka rikkovat luonnonrauhaa ja tuovat eripuraa mökkiyhteisön keskuuteen.

Päätös

Liikenne- ja viestintävirasto Traficom määrää vesiskoottereita koskevan kiellon koko Iso Arajärven vesialueelle liitekartan mukaisesti. Tämän lisäksi Traficom määrää kaikkia vesikulkuneuvoja koskevan 15 km/h nopeusrajoituksen samalle alueelle liitekartan mukaisesti. Traficom hylkää esityksen siltä osin, kun se koskee yli viiden hevosvoiman tehoisten moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen kiellon määräämistä.

Perustelut

Vesiliikennelain 101 §:n 1. momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirasto voi kieltää vesikulkuneuvolla liikkumisen määrääjäksi tai toistaiseksi määrätyllä vesialueella tai rajoittaa sitä, jos kiello tai rajoitus harkitaan tarpeelliseksi liikenteen, ympäristön, kalastuksen tai muun elinkeinon suojaamiseksi taikka yleisen luonnon virkistyskäytön tai muun yleisen edun vuoksi.

Liikenne- ja viestintävirasto voi myös aluekohtaisesti kieltää tietyn moottorikäyttöisen vesikulkuneuvotyyppin käytön tai rajoittaa sitä, jos sen käyttämisestä aiheutuu erityisen huomattavaa haittaa luonnolle tai muulle ympäristölle, kalastukselle tai muulle virkistyskäytölle tai muulle yleiselle edulle.

Esityksen mukaan vesiskootterit aiheuttavat häiriötä alueen luonnolle ja virkistyskäytölle ajaessaan kovaa vauhtia aiheuttaen melua, eivätkä siksi sovi Iso Arajärven kaltaiselle pienelle ja kapealle sisävesialueelle.

Poliisin lausunnon mukaan Iso Arajärveltä ei löytynyt poliisin rekisteriin kirjattuja valvontatehtäviä. Poliisi kuitenkin pitää vesiskootterikieltoa tarpeellisena järven kapeuden, runsaan asutuksen ja laajan virkistyskäytön vuoksi.

Myös muut lausunnonantajat pitävät esitystä perusteltuna vesiskootterikiellon määräämisen osalta. Järvi on kapea ja luonto on herkkä häiritsevälle vesiliikenteelle. Lausuntojen mukaan vesiskoottereista voi olla haittaa luonnolle ja ne voivat aiheuttaa vaaratilanteita vesilläliikkujille tiheän ranta- asutuksen ja järveen liittyvän

virikistyskäytön takia.

Enemmistö muistuttajista ovat olleet sen kannalla, ettei vesiskootterien käyttö sovi Isolle Arajärvellä.

Näiden seikkojen perusteella Traficom katsoo, että vesiskootterit aiheuttavat erityisen huomattavaa haittaa Iso Arajärven luonnolle ja virikistyskäytölle ja että vesiskootterikiellon määrääminen Isolle Arajärvellä on siksi vesiliikennelain 101 §:n 2. momentin mukaisesti perusteltua.

Esityksellä on lisäksi esitetty kaikkien yli viiden hevosvoimaisten moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen kieltä. Esityksen mukaan Isolla Arajärvellä on ollut ennestään vanha suositus vain alle viiden hevosvoiman tehoisten moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen käyttämisestä järvellä. Viime vuosina alueelle on tästä huolimatta ilmestynyt isompia moottoriveneitä, jotka häiritsevät luontoa ja alueen virikistyskäyttöä. Esityksen tekijän mukaan pelkkä suositus pienistä moottoriveneistä ei enää toimi tarkoituksenmukaisesti, koska viranomaisen päätös moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen kiellosta puuttuu.

Traficom:n näkemyksen mukaan asialle saapuneiden muistutusten ja lausuntojen perusteella on käynyt ilmi, ettei vesiskootterikielto ole yksinään riittävä keino Ison Arajärven luonnon ja virikistyskäytön suojaamiseksi ja vesiliikenteen turvallisuuden varmistamiseksi. Traficom pitää myös edellä mainittujen lausuntojen ja muistutusten perusteella selvänä, että muista moottorikäyttöisistä vesikulkuneuvoista kuin vesiskoottereista on aiheutunut häiriötä alueen luonnolle ja virikistyskäytölle.

Poliisilaitoksen lausunnon mukaan esitetyltä alueelta ei nopealla katsastuksella löytynyt valvontatehtäviä. Muistutuksista on ilmennyt ristiriitoja alueen isojen moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen määrästä ja niiden aiheuttaman häiriön laajuudesta. Muistutusten perusteella, erilaisia moottorikäyttöisiä vesikulkuneuvoja käytetään laajasti esim. kalastukseen ja mökkien välillä liikkumiseen.

Traficom huomauttaa, että moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen yksittäiset häiriökäyttäytymisiin puuttuminen ovat valvontatehtäviä, jotka kuuluvat poliisille. Ajaminen niin, ettei häiritse muiden rantakiinteistöjen asukkaita, järven luontoa tai virikistyskäyttöä tai vahingoita rantarakenteita on jo lähtökohtaisesti kielletty vesiliikennelain 5 §:n mukaan.

Traficom toteaa, että tässä tapauksessa on jäänyt epäselväksi, mitkä muut vesikulkuneuvot kuin vesiskootterit ovat aiheuttaneet häiriötä alueella. Tästä johtuen Traficom katsoo, ettei esitetyn kiellon määrääminen täytä vesiliikennelain 101 §:n 1. momentin perusteita, ja hylkää esityksen näiltä osin.

Saatujen selvitysten perusteella esitysalueen vesiliikenne on enimmäkseen vapaa-ajan viettoon liittyvää, eikä alueella ole yleisiä kulkuväyliä tai sellaista elinkeinotoimintaa, joka edellyttäisi vesikulkuneuvolla liikkumista tiettyä nopeutta käyttäen. Viranomaisilta saaduissa lausunnoissa on laajasti puollettu vesiliikenteen rajoittamista luonnon suojaamiseksi ja virikistyskäytön edistämiseksi. Täten Traficom katsoo, ettei vesiliikenteen yleisen nopeuden rajoittaminen aiheuta kohtuutonta haittaa vesilläliikkujille.

Traficom katsoo, että 15 km/h on sopiva maksimaalinen nopeus turvalliseen, alueen rantakiinteistöjä ja luontoa huomioivaan vesikulkuneuvoilla liikkumiseen Isolla Arajärvellä. Kaikkia vesikulkuneuvoja koskeva 15 km/h nopeusrajoitus sallii myös

isompien moottorikäyttöisten vesikulkuneuvojen vastuullisen käytön esim. järvellä kalastamiseen. Traficom katsoo nopeusrajoituksen määrittämisen olevan tarpeellista alueen rauhallisen virkistystoiminnan edistämiseksi ja luonnon suojaamiseksi ja täten määrää Isolle Arajärvelle kaikkia vesikulkuneuvoja koskevan 15 km/h nopeusrajoituksen.

Poikkeamat kiellosta tai rajoituksesta

Kielto tai rajoitus ei nopeusrajoitusta lukuun ottamatta koske työnteon tai asunnon sijainnin vuoksi tarpeellista vesikulkuneuvon käyttöä eikä vaikeasti liikuntavammaisen henkilön vesikulkuneuvon käyttöä. Virka-, ensihoito- ja pelastustehtävien suorittamiseksi, Puolustusvoimien toiminnan varmistamiseksi sekä muusta vastaavasta syystä välttämätön vesikulkuneuvolla liikkuminen on sallittu kiellosta tai rajoituksesta huolimatta.

Voimaantulo

Päätös tulee voimaan 1.5.2025 lukien mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta ja on voimassa toistaiseksi. Muutoksenhakuviranomainen voi kuitenkin kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Merkitseminen maastoon

Päätöksen mukainen kielto- ja rajoitusalue on merkittävä maastoon karttaliitteen mukaisesti. Kielto- ja rajoitusalueesta voidaan vähäisissä määrin poiketa, mikäli vesiliikennemerkkien asettaminen maastoon sitä edellyttää. Merkitsemisestä vastaa Vesilahden kunta ja Akaan kaupunki. Määrätty kielto ja rajoitus tulee olla merkittynä maastoon päätöksen voimaantullessa.

Asennetuista vesiliikennemerkeistä ilmoittaminen

Vesiliikennelain 54 § 3. momentin mukaan Liikenne- ja viestintävirastolle on ilmoitettava vesiliikennemerkin asettamisesta, muuttamisesta tai poistamisesta paikannustietoineen valtakunnallista EUREF-FIN koordinaattijärjestelmää käyttäen. Ilmoitus tehdään Traficom sivuilta (traficom.fi > liikenne > merenkulku > vesiväylät > vesistö rakentaminen > tee vesiliikennemerkin asennus-muutos-tai-poisto ilmoitus) löytyvällä ilmoituslomakkeella.

Päätöksestä kuuluttaminen

Traficom tiedottaa tästä päätöksestä kuulutuksella Traficom verkkosivuilla (Ajankohtaista > Kuulutukset ja yleistiedoksiannot > Vesiliikenne).

Päätöksen tiedoksi antaminen

Esittäjä
Akaan kaupunki
Vesilahden kunta
Muistutusten antajat

Ilmoitus päätöksestä

Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus
Sisä-Suomen poliisilaitos

Lisätietoja antaa

Elias Skrifvars

Puh. 029 534 5462
Sähköposti: elias.skrifvars@traficom.fi

Maksu

Tästä päätöksestä peritään esityksen tekijältä liikenne- ja viestintäministeriön vahvistamien taksojen mukainen 570 euron suuruinen maksu.

Sovelletut säädökset

Hallintolaki (434/2003) 11 §, 62 a §
Vesiliikennelaki (782/2019) 54 §, 101-104 §, 133 §
Liikenne- ja viestintäministeriön asetus Liikenne- ja viestintäviraston liikennettä koskevista maksullisista suoritteista (1255/2021) ja asetuksen liite s. 25.
Liikenne- ja viestintäviraston 2.7.2021 antama määräys "Vesiliikennemerkit ja valopasteet sekä johtojen ja kaapeleiden merkitseminen"
TRAFICOM/85487/03.04.01.00/2021

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta tekemällä oikaisuvaatimuksen Traficomiin päätöksen liitteenä olevan oikaisuvaatimusohjeen mukaisesti. Päätökseen voivat hakea muutosta asianosaiset, joiden oikeutta, etua tai velvollisuutta asia koskee.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) 16.10.2024. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa sähköisiä allekirjoituksia tukevalla lukijaohjelmalla tai Traficomin kirjaamosta.

Mikkelsson Maarit
Yksikönpäällikkö

Skrifvars Elias
Asiantuntija

Liitteet

Oikaisuvaatimusohje
Karttaote